

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	3	3	7
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	4
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 4th Semester

1046

SOCIOLOGY (In all Mediums)

Paper–Social Institution

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :- (1) Attempt **five** questions in all. Question No. I is compulsory. Attempt **four** questions, selecting **one** question from each Unit.

(2) All questions carry equal marks.

I. Attempt any **nine parts in 5-7 lines each :**

- (i) Institution
- (ii) Two functions of Institutions
- (iii) Economic Institution
- (iv) Polygamy
- (v) Joint family
- (vi) Primary kins
- (vii) Consumption

- (viii) Property
- (ix) Power
- (x) Sacred and Profane
- (xi) Totemism
- (xii) Dysfunction of Religion. 2×9=18

UNIT—I

- II. Define Institution. Differentiate Institution from Community and Association. 18
- III. What are Institutions ? Discuss various types of institutions. 18

UNIT—II

- IV. Discuss various types of marriage. Briefly discuss changes taking place in marriages. 18
- V. What is kinship ? Discuss various terms used in kinship. 18

UNIT—III

- VI. What are Political Institutions ? Discuss function of state. 18

VII. What is division of labour ? Discuss Durkheim's theory of division of labour.

18

UNIT—IV

VIII. Define Religion. Discuss types and functions of religion.

18

IX. Critically evaluate Max Weber's theory of religion.

18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- (1) कुल पांच प्रश्नों के उत्तर दें। प्रश्न नं. I अनिवार्य है।
कुल चार प्रश्न करें। हर एक यूनिट में से एक-एक प्रश्न करें।

(2) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

I. किन्हीं नौ प्रश्नों का उत्तर 5-7 पंक्तियों में दें :-

- (i) संस्था
- (ii) संस्था के दो कार्य
- (iii) आर्थिक संस्था
- (iv) बहुविवाह
- (v) संयुक्त परिवार
- (vi) प्राथमिक नातेदारी

- (vii) उपभोग
- (viii) सम्पत्ति
- (ix) शक्ति
- (x) पवित्र तथा साधारण
- (xi) टोटमवाद
- (xii) धर्म के अकार्य।

2×9=18

यूनिट-I

- II. संस्था की परिभाषा दें। संस्था का समुदाय और सभा में अंतर बताए।

18

- III. संस्था क्या है ? संस्था की विभिन्न किस्मों के बारे में बताए।

18

यूनिट-II

- IV. विवाह की विभिन्न किस्मों पर चर्चा करें। विवाह में आ रहे परिवर्तनों पर संक्षेप में चर्चा करें।

18

- V. नातेदारी क्या है ? नातेदारी में प्रयोग आने वाले विभिन्न शब्दों पर चर्चा करें।

18

ਯੂਨਿਟ-III

VI. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਸਥਾएं क्या हैं ? राज्य के कार्य बताए। 18

VII. श्रम विभाजन क्या है ? दुर्लभ के श्रम विभाजन के सिद्धांत पर विस्तार से लिखें। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

VIII. धर्म की परिभाषा दें। धर्म के विभिन्न किस्मों और कार्यों पर चर्चा करें। 18

IX. धर्म पर मैक्स ਵੈਬਰ के सिद्धांत का आलोचनात्मक मूल्यांकन करें। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਾਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(2) ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਸਮਾਨ ਹਨ।

I. ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ 5-7 ਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

(i) ਸੰਸਥਾ

(ii) ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ

- (iii) ਆਰਥਿਕ ਸੰਸਥਾ
- (iv) ਬਹੁ-ਵਿਆਹ
- (v) ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ
- (vi) ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸਾਕੇਦਾਰੀ
- (vii) ਖਪਤ
- (viii) ਸੰਪਤੀ
- (ix) ਸ਼ਕਤੀ
- (x) ਪਵਿਤਰ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ
- (xi) ਟੋਟਮਵਾਦ
- (xii) ਧਰਮ ਦੇ ਅਕਾਰਜ।

2×9=18

ਯੂਨਿਟ-I

II. ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਮੁਦਾਈ ਅਤੇ ਸਭਾ ਤੋਂ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
18

III. ਸੰਸਥਾ ਕੀ ਹੈ ? ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
18

ਯੂਨਿਟ-II

IV. ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਬਦਲਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।
18

- V. ਸਾਕੇਦਾਰੀ ਕੀ ਹੈ ? ਸਾਕੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

- VI. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੱਸੋ। 18

- VII. ਕਿਰਤ ਵੰਡ ਕੀ ਹੈ ? ਕਿਰਤ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਦੁਰਖੀਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

- VIII. ਧਰਮ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

- IX. ਧਰਮ ਤੇ ਮੈਕਸ ਵੈਬਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।

18